

Електронне наукове фахове видання "Державне управління: удосконалення та розвиток" включено до переліку наукових фахових видань України з питань державного управління (Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.11.2014 № 1279)

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

№ 6, 2010

[Назад](#)

[Головна](#)

УДК 351.011.1..364.446(477)(045)

І. Л. Гасюк,

*доцент, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, завідувач кафедри фізичної культури та валеології
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії*

СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ

Коротка анотація. Статтю присвячено висвітленню соціальних аспектів кадрового забезпечення галузі "Фізична культура і спорт". Досліджено сучасний стан кадрового забезпечення, проаналізовано кваліфікаційно-професійні вимоги до кожної професійної групи фахівців фізичної культури і спорту.

The short summary. The article it is devoted social aspects of personnel maintenance of activity of branch "Physical training and sports". The current state of personnel maintenance of branch is investigated, qualifying and professional requests to each group of experts of physical training and sports are analysed.

Ключові слова: кадрове забезпечення, механізми, фізична культура, спорт.

Keywords: personnel maintenance, mechanisms, physical training, sports.

ВСТУП. Як зазначається в законі України "Про фізичну культуру і спорт" [12] держава забезпечує підготовку та перепідготовку кадрів у сфері фізичної культури і спорту, приділяє особливу увагу їх підготовці для роботи у сільській місцевості. Законодавцем надано виключне право вести педагогічну, учбово-тренувальну та оздоровчу роботу громадянам, які мають спеціальну освіту або підготовку підтверджені дипломом, посвідченням (сертифікатом) виданих акредитованими навчальними закладами. Реалізація комплексу завдань і досягнення стратегічної мети функціонування галузі в цілому, а також окремих її підсистем, можливе лише за умови належного кадрового забезпечення фізичної культури і спорту, створення достатніх та оптимальних умов зростання її кадрового потенціалу.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ.

- визначити поняття "кадри", "кадрові процеси", "кадрове забезпечення", "кадрова політика";
- дослідити сучасний рівень розвитку кадрового забезпечення фізичної культури і спорту.

РЕЗУЛЬТАТИ.

В самому широкому сенсі під поняттям "кадрова політика" в сфері фізичної культури і спорту слід розуміти системну діяльність державних органів влади яка спрямована на формування, удосконалення, впровадження комплексу стандартів, професійних вимог до службовців, педагогічних та інших працівників галузі, критеріїв їх підбору, підготовки та перепідготовки, підвищення рівня кваліфікації, раціонального використання кадрового потенціалу та його збереження на основні кількісно-якісних прогнозів і перспектив розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Актуальними на даний час є пріоритетні напрями державної кадрової політики у сфері фізичної культури і спорту визначені у національній доктрині розвитку фізичної культури і спорту [10] зміст яких зводиться до наступного: по-перше, кадрова політика в галузі має базуватись на використанні науково обґрунтованих підходах до прогнозування та задоволення реальних потреб суспільства у відповідних фахівцях (як за кількістю, так і за якістю підготовки); по-друге, держава здійснює заходи щодо підвищення рівня захисту інтересів фахівців галузі, удосконалення системи їх морального та матеріального стимулювання, нормування оплати праці, посилення особистої відповідальності за кінцевий результат професійної діяльності; по-третє, визначальними чинниками у доборі кадрів мають стати фаховий рівень, досвід роботи та вміння працювати в нових соціально-економічних умовах; по-четверте, удосконалення і систематичне проведення атестації працівників фізичної культури і спорту, оновлення нормативної бази з питань класифікації професій галузі.

Кадрове забезпечення, як складова кадрової політики галузі, за своєю сутністю є поліфункціональним поняттям, яке визначає зміст правового, організаційного, змістового, діяльнісного компонентів системи базової фахової підготовки спеціалістів галузі за відповідними напрямками, системи післядипломної освіти, підвищення кваліфікації, як умови перманентного удосконалення фахової компетенції працівників фізичної культури і спорту.

На сучасному етапі, основними завданнями удосконалення системи кадрового забезпечення діяльності галузі, є: розробка і затвердження нормативів кадрового забезпечення сфери фізичної культури і спорту для формування державного замовлення на підготовку відповідних фахівців; оптимізація кількості вищих навчальних закладів, які готують таких фахівців; удосконалення порядку ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів які проводять підготовку фахівців

галузі; удосконалення механізму залучення, підготовки та використання волонтерів у сфері фізичної культури і спорту; створення навчально-науково-спортивних комплексів на базі ВНЗ, що належать до сфери управління Міністерства молоді та спорту; видання державною мовою підручників, навчальних посібників та методичних рекомендацій з фізичної культури та спорту; шляхом стандартизації освіти удосконалити вимоги до змісту, обсягу та якості вищої освіти, що визначаються загальною метою освітньої і професійної підготовки кадрів для сфери фізичної культури і спорту [9,10].

Надзвичайно важливим для оптимізації механізму кадрового забезпечення діяльності галузі є розуміння сутності поняття "кадрові процеси" та загальних засад управління, які мають бути адекватними управлінській ситуації, що склалася. На нашу думку більш повно і вичерпно дано дефініцію і окреслено основні ознаки вище зазначеного поняття у працях В.М. Олуйко [1,3,4,5,6]. Під кадровими процесами слід розуміти об'єктивно зумовлені, соціально значущі зміни, розгортання стану кадрових відносин і зв'язків, кількісних та якісних параметрів кадрового корпусу, результат дії об'єктивних та суб'єктивних факторів, причому як у середині організації так і поза нею. Галузі фізичної культури і спорту в повній мірі притаманні такі кадрові процеси як: оволодіння професією, включення особистості у сферу професійної діяльності, подальше професійне навчання та підвищення кваліфікації, становлення професіонала, посадове зростання, узагальнення, систематизація та передача набутого передового професійного досвіду, творчий генезис фахівця-професіонала. Кадровим процесам притаманні підвищена динаміка, нестабільність, стихійність, неврівноваженість, спостерігається посилення впливу традицій та звичаїв, здебільшого з негативними наслідками [3]. Управління кадровими процесами – це цілеспрямований, спланований, координуючий і свідомо організуючий вплив суб'єктів управління кадрами на кількісні та якісні зміни кадрового складу в часі й просторі шляхом визначення потреби в кадрах і здійснення коригувальних дій для того, щоб кадри відповідали потребам у них з метою досягнення організацією поставлених цілей [6].

Кадри, їх загальний рівень фахової компетентності, акумульований внутрішній потенціал і здатність до ефективного виконання посадових обов'язків, стабільність і збалансованість кадрового корпусу галузі – є вирішальною та головною передумовою розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Кадри є основним (постійним, штатним), як правило, кваліфікованим складом працівників організацій, установ, підприємств галузі. Кадрам галузі фізичної культури і спорту притаманні такі риси, як: професійна підготовка; постійний характер службово-трудова, викладацької, викладацько-тренерської, управлінської діяльності, яка є основним джерелом фінансових надходжень; діяльність спрямована на фактичну реалізацію чи забезпечення виконання поставлених завдань, функцій галузі фізичної культури і спорту [5,6].

Поступовість розгортання, механізм соціального поділу праці, циклічність, наслідування в процесах розвитку, наявність зворотності та низхідних тенденцій в разі при гальмуванні або відсутності роботи щодо підтримання на належному рівні фахової компетентності кадрів фізкультурно-спортивного профілю обумовлює специфіку кадрових процесів, і відповідно змістово-професійну сутність вимог до фахівців певних категорій та спеціальностей, форми організації, науково-методологічну базу їхньої підготовки, а в подальшому за необхідності, перепідготовки та підвищення кваліфікації. Підготовка кадрів для галузі фізичної культури і спорту має безперервний і циклічний характер, який обумовлюється запитами суспільства і держави, рівнем соціально-економічного та духовного розвитку соціуму, а динамічність суспільних процесів, вимагає наявності в системі безперервної фізкультурної освіти (підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації) здатності до системно-функціонального оновлення, саморозвитку, полівекторності в діяльності з метою збереження гомеостазису та врівноваженості в умовах зовнішньої нестабільності.

Сфера фізичної культури і спорту, як галузь виробництва фізкультурно-спортивних послуг, є середовищем, у якому створюється життєвий простір реалізації спеціально-прикладних знань її працівниками з метою задоволення різноманітних потреб фізкультурно-оздоровчого, спортивного характеру соціуму, держави, певних верств суспільства, окремого індивіда. Надзвичайно широкий спектр суспільних потреб, і високі вимоги до кількісно-якісних характеристик створюваного продукту галузі є тими факторами, які обумовлюють цільове спрямування діяльності системи галузі "Фізична культура і спорт", із виокремленням її підсистем із специфічними, лише їм притаманними завданнями, що дозволяє систематизувати і класифікувати всю профільну гамму кадрового корпусу, який забезпечує функціонування галузі в цілому, а також окремих її підсистем [11].

У науковій літературі, нормативно-правових актах визначається перелік типових професійно-кваліфікаційних характеристик посад, кваліфікаційні характеристики професій працівників в галузі фізичної культури і спорту. Зважаючи на мету нашого дослідження необхідно уточнити поняття "професія" та "посада". Під поняттям "професія" розуміють виокремлений у рамках суспільного поділу праці комплекс дій та відповідних знань, що вимагає відповідної освіти чи кваліфікації, які особа може виконувати відносно постійно, та які становлять засоби утримання для неї [7]. Посада – це визначена структурою і штатним розписом первинна структурна одиниця державного органу та його апарату, на яку покладено встановлене нормативними актами коло службових повноважень [8]. Таким чином, взаємозв'язок між цими поняттями полягає в тому, що поняття "професія" і "посада" є категоріями, які визначають вимоги до суб'єкта, який здійснює або має намір здійснювати професійну діяльність в галузі, перше визначає зміст необхідних знань і навичок, напрямок підготовки фахівця за відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем, а друге – професійно-кваліфікаційні вимоги до працівника з певною професійною підготовкою, стажем роботи, досвідом з метою встановлення відповідності фахової компетентності індивіда посаді, яку він має намір обіймати або обіймає. Отже, для того щоб обіймати певну посаду необхідно в першу чергу оволодіти професією, яка забезпечує здатність до виконання професійних завдань в галузі фізичної культури і спорту.

Аналіз динаміки показників кадрового забезпечення галузі "Фізична культура і спорт" за даними щорічної статистичної звітності [2] виявив, що загалом по Україні кількість штатних працівників, без урахування платних інструкторів і тренерів, збільшилась на 13,7 %, і становила у 2009 році 76125 осіб, проти 66963 тисяч осіб у 1992 році. Слід відзначити різноспрямованість та неоднозначність динаміки досліджуваних показників кадрового забезпечення для різних категорій працівників. Так, у період з 1992 по 2009 роки відбулось зменшення інструкторів з фізичної культури сільських і селищних рад майже в 20 разів, якщо у 1992 році нараховувалось 15256 фізкультурних працівників на селі, то в 2009 році їх кількість становила лише 787 осіб. Таке масове скорочення працівників в підсистемі галузі

"Масовий спорт серед сільського населення" обумовлене зміною державного політичного курсу щодо діяльності сфери сільського господарства, який в першу чергу передбачав перехід до ринкових механізмів господарювання, зменшення обсягів державного фінансування соціальної сфери села, неефективного застосування і використання наявного адміністративного ресурсу певної території, а також неспроможності, а подекуди і явного небажання, нових власників вкладати кошти у розвиток соціальної інфраструктури села, і в першу чергу на розвиток фізичної культури і спорту.

На протязі досліджуваного періоду зменшилась кількість інструкторів-методистів з фізичної культури (-46,3%), керівників і викладачів фізичного виховання професійно-технічних навчальних закладів (-14,8%).

Позитивними змінами характеризувався кількісний склад керівників різного рівня в галузі фізичної культури і спорту. Більше ніж у два рази збільшилась кількість працівників апаратів спортклубів, підприємств, установ, учбових закладів (122,5%); на 85,4% – працівників апаратів "Інваспорт"; працівників спортивних шкіл – 51,6%; працівників апаратів спорткомітетів, комітетів управління у справах молоді і спорту (державних службовців): обласних – 24,6%, районних і міських – 27,2%; працівників апаратів спортивних товариств: обласних – збільшення на 34,3%, і в той же час в первинних районних і міських осередках спостерігається зменшення працівників на 11,1%. Таким чином слід відзначити, що при відносно сталій кількості викладачів ВНЗ, ЗОШ, тренерів-викладачів із спорту, спеціалістів з фізичного виховання дошкільних закладів, кількість працівників керівного складу в галузі зростає.

Іншим цікавим показником кадрового забезпечення діяльності галузі є наявність кількості платних інструкторів і тренерів. Так, у 1992 році їх налічувалося 1923 особи, в 1998 році – 7619, в 2002 і 2006 роках – 12192 та 15380 осіб. Станом на 2009 рік платних інструкторів і тренерів налічується 2252 особи що в 7 разів менше у порівнянні із 2006 роком. Такі негативні тенденції можна пояснити настанням кризових явищ в економіці держави, спадом виробництва, зменшенням платоспроможного попиту на послуги, які виробляються галуззю, зменшенням доходів громадян, і відповідно зменшенням частки, яка витрачалась на заняття фізичними вправами.

Починаючи з 1992 року і по 2009 рік кількість працівників галузі, які мають спеціальну освіту та закінчили вищі навчальні заклади 3-4 рівнів акредитації, збільшилась на 14,1%, а тих хто отримав спеціальну освіту в ВНЗ 1-2 рівнів акредитації на 6,8%. Слід також відзначити, що на протязі досліджуваного періоду на 16,5% зросла кількість спеціалістів осіб жіночої статі, і у загальній гендерній структурі їх частка станом на 2009 рік становила 33,4%.

Станом на 2009 рік у галузі 71,6% фахівців мають відповідну базу і повну вищу спеціальну освіту, 11,8% – закінчили вищі учбові заклади 1-2 рівнів акредитації, а 12602 особи, або 16,5 % від загальної кількості працівників не мають освіти фізкультурно-спортивного профілю (табл. 1.). Аналіз структури розподілу зайнятості працівників у сфері фізичної культури і спорту засвідчив, що із загальної кількості, 52,1% фізкультурних кадрів задіяні на викладацькій роботі у дошкільних навчальних закладах, загальноосвітніх школах, вищих навчальних закладах 1-4 рівнів акредитації, професійно-технічних училищах; 23,9% – працюють тренерами з виду спорту, інструкторами; 4,6% обіймають посади методистів та інструкторів з фізичної культури і спорту; 15,8% спеціалістів різного фізкультурно-спортивного профілю здійснюють організаційсько-управлінську діяльність; 2% – є працівниками фізичної культури і спорту в державних органах влади (державні службовці). Надзвичайно низьким є абсолютний показник забезпеченості галузі фахівцями з фізичної реабілітації, спеціалістами фізкультурно-реабілітаційної та спортивної роботи з людьми зі особливими потребами, лікарями спортивної медицини їх частка до загальної кількості працівників становить лише 0,7%, також слід відзначити, що інструкторами з фізичної культури і спорту при сільських і селищних радах працює лише 1% фахівців (табл. 1).

Таблиця 1. Структура і показники забезпеченості фізкультурними кадрами галузі станом на 2009 рік

Назва показника	Показники структури кадрового забезпечення галузі							
	Усього	Частка до загальної к-ті %	З них жінки		Спеціальна освіта 1-2 р.а. ВНЗ		Спеціальна освіта 3-4 р.а. ВНЗ	
			К-ть	Частка, %	К-ть	Частка, %	К-ть	Частка, %
Штатні працівники, усього	76 125	----	25 440	33,4%	8 981	11,8%	54 542	71,6%
Працівники фізичної культури Н.З:	39 631	52,1%	14 363	36,2%	4 206	10,6%	32 446	81,9%
Інструктори з ф.к. ДНЗ	2 142	5,4%	2 007	93,7%	720	33,6%	1 168	54,5%
вчителі ЗОШ	27 551	69,5%	9 119	33,1%	3 062	11,1%	21 850	79,3%
керівники і викладачі ПТУ	1 825	4,6%	430	23,6%	184	10,1%	1 613	88,4%
керівники і викладачі ВНЗ 1-2 р.а.	2 978	7,5%	882	29,6%	224	7,5%	2 727	91,6%
керівники і викладачі ВНЗ 3-4 р.а.	5 135	13,0%	1 925	37,5%	16	0,3%	5 088	99,1%
Методисти, інструктори ф.к.: усього	3 482	4,6%	1 217	35,0%	600	17,2%	2 051	58,9%
за місцем роботи громадян	1 336	38,4%	377	28,2%	313	23,4%	688	51,5%
за місцем навчання громадян	309	8,9%	122	39,5%	19	6,1%	245	79,3%
за місцем проживання громадян	1 837	52,8%	718	39,1%	268	14,6%	1 118	60,9%
працюють у СГ які мають ліцензію	898	25,8%	417	46,4%	120	13,4%	654	72,8%
Інструктори з ф.к. сільських і селищних рад	787	1,0%	129	16,4%	148	18,8%	204	25,9%
Тренери методисти, спорту, усього	18 196	23,9%	4 837	26,6%	2 544	14,0%	12 579	69,1%
працюють у СГ які мають ліцензію	1 354	7,4%	411	30,4%	149	11,0%	1 068	78,9%
Працівники СШ без тренерів	4 301	5,6%	1 460	33,9%	433	10,1%	2 968	69,0%
Працівники з Ф.К. органів влади усього	1 513	2,0%	609	40,3%	48	3,2%	960	63,5%
центральних	43	2,8%	25	58,1%	0	----	33	76,7%
обласних	220	14,5%	108	49,1%	2	0,9%	149	67,7%
районних	768	50,8%	263	34,2%	31	4,0%	449	58,5%

міських	482	31,9%	213	44,2%	15	3,1%	329	68,3%
Працівники ФСТ та установ	1 340	1,8%	444	33,1%	143	10,7%	838	62,5%
центральних	41	3,1%	16	39,0%	0	---	33	80,5%
обласних	633	47,2%	260	41,1%	42	6,6%	432	68,2%
районних	446	33,3%	67	15,0%	55	12,3%	213	47,8%
міських	220	16,4%	101	45,9%	46	20,9%	160	72,7%
Працівники ЦФЗН "Спорт для всіх"	572	0,8%	242	42,3%	93	16,3%	322	56,3%
Всеукраїнського	27	4,7%	8	29,6%	0	---	11	40,7%
обласних	175	30,6%	89	50,9%	6	3,4%	110	62,9%
міських	215	37,6%	80	37,2%	21	9,8%	133	61,9%
районних у містах	155	27,1%	60	38,7%	52	33,5%	58	37,4%
Працівники ЦФКС інвалідів "Інваспорт"	291	0,4%	109	37,5%	23	7,9%	151	51,9%
Українського	14	4,8%	3	21,4%	0	---	5	35,7%
обласних	277	95,2%	106	38,3%	23	8,3%	146	52,7%
Спеціалісти ФРС роботи з людьми зі особливими потребами: з них	415	---	138	33,3%	85	20,5%	258	62,2%
тренери із спорту	243	58,6%	67	27,6%	30	12,3%	154	63,4%
Інструктори-методисти	130	31,3%	48	36,9%	42	32,3%	73	56,2%
Працівники спортивних споруд	2 937	3,9%	768	26,1%	349	11,9%	751	25,6%
Спеціалісти з фізичної реабілітації	53	0,1%	30	56,6%	20	37,7%	29	54,7%
Лікарі спортивної медицини	475	0,6%	307	64,6%	45	9,5%	308	64,8%
Інші працівники фізичної культури	2 547	3,3%	925	36,3%	329	12,9%	935	36,7%

Іншим інформативним показником якості кадрового забезпечення галузі є кількість працівників, професійна діяльність яких пов'язана із наданням фізкультурно-оздоровчих та спортивних послуг, і в той же час, які не мають належної фахової освіти. Так, серед працівників фізичної культури у навчальних закладах їх частка становить 7,5%; серед методистів та інструкторів фізичної культури – 23,9%; інструкторів з фізичної культури сільських і селищних рад – 55,3%; спеціалістів фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи з людьми зі особливими потребами – 17,3%; спеціалістів фізичної реабілітації – 7,6%. Окремої уваги заслуговує факт наявності 33,3% працівників фізичної культури і спорту органів державної виконавчої влади, які здійснюють керівництво галуззю в межах наданих повноважень без наявності фахової освіти.

Аналіз кадрового забезпечення галузі за підсистемами та напрямками роботи за 2009 рік засвідчив, що спортивну роботу проводить 36630 спеціалістів (табл. 2.). Найкращими індексами кадрового забезпечення 25,3 та 25,4 характеризуються напрями роботи з підготовки спортсменів із зимових олімпійських видів спорту та видів спорту для осіб з вадами слуху, зору, опорно-рухового апарату, розумового розвитку відповідно. Гіршим цей показник є для видів спорту, що не входять до програми Олімпійських ігор (41,6) та літніх олімпійських видів спорту – 35,3. Індекс кадрового забезпечення відображає пропорційну зворотну залежність кількості тих хто займається до кількості фізкультурно-спортивних кадрів. Так, кількість спортсменів, які займаються видами спорту що включені до літніх Олімпійських ігор до загальної кількості усіх охоплених спортивною роботою становить 73 %, а частка працівників, від загальної кількості тренерського складу, за цим напрямом становить 74,4%. Таким чином, у загальній структурі є оптимальним процентне співвідношення кадрового забезпечення певного напрямку, яке кількісно, і за складом відповідає кількості тих хто займається (табл. 2.). В даному контексті можна констатувати наявність певного дефіциту кадрів за напрямом роботи з видів спорту, що не входять до програми Олімпійських ігор, і відповідно необхідна оптимізація кадрової структури за конкретними видами спорту.

Показники кадрового забезпечення фізкультурними кадрами закладів освіти свідчать про наявність структурної кадрової незбалансованості у дошкільних навчальних закладах (індекс 371,6), та в професійно-технічних закладах освіти (209,3). Також, спостерігається наявність кризових явищ у кадрових питаннях у фізкультурно-оздоровчій роботі за місцем проживання громадян, індекс кадрового забезпечення становить 368,9 (табл. 2). Великі показники індексу також свідчать про велику інтенсивність праці, виходячи із нормативних розрахунків завантаженості відповідних категорій фізкультурних працівників.

Таблиця 2. Структура і показники кадрового забезпечення за підсистемами і напрямками роботи галузі станом на 2009 рік

Підсистеми та напрями роботи галузі	Абсолютні показники та індекси кадрового забезпечення за підсистемами та напрямками роботи галузі				
	К-ть працівників фізичної культури і спорту	К-ть осіб що займаються	Індекс кадрового забезпечення	Частка працівників до загальної к-ті, %	Частка тих хто займається до загальної к-ті, %
Літні олімпійські види спорту	27253	961348	35,3	74,4%	73,0%
Зимові олімпійські види спорту	791	20031	25,3	2,2%	1,5%
Види спорту, що не входять до програми Олімпійських ігор	6888	286483	41,6	18,8%	21,7%
Спортивно-технічні і прикладні види спорту	849	28327	33,4	2,3%	2,1%
Види спорту для осіб з вадами слуху, зору, опорно-рухового апарату, розумового розвитку	849	21561	25,4	2,3%	1,6%
Усього осіб	36630	1317750	36,0	100,0%	100,0%
Дошкільні навчальні заклади	2142	795955	371,6	5,2%	10,8%

Загальноосвітні навчальні заклади	27551	4264897	154,8	66,4%	58,1%
Професійно-технічні навчальні заклади	1825	381887	209,3	4,4%	5,2%
Вищі навчальні заклади 1-2 рівнів акредитації	2978	395874	132,9	7,2%	5,4%
Вищі навчальні заклади 3-4 рівнів акредитації	5135	824757	160,6	12,4%	11,2%
Фізкультурно-оздоровча робота за місцем проживання громадян	1837	677682	368,9	4,4%	9,2%
Усього осіб	41468	7341052	177,0	100,0%	100,0%
Клубна робота					
Спортивна направленість	3125	139664	44,7	28,1%	16,8%
Фізкультурно-оздоровча направленість	4170	287551	69,0	37,5%	34,7%
Фізкультурно-оздоровча та спортивна направленість	3836	402042	104,8	34,5%	48,5%
Усього осіб	11131	829257	74,5	100,0%	100,0%

ВИСНОВКИ.

Загальні тенденції кадрового забезпечення діяльності галузі характеризуються покращенням узагальнюючого показника, зміни якого становили на протязі 1992-2009 років 28,3%. Природа цих змін обумовлена не приростами кадрового корпусу галузі, і надалі оптимальною структурною кадровою збалансованістю на фоні сталої кількості населення України, і тих хто охоплені усіма видами фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи, а значним погіршенням демографічної ситуації в країні на фоні незначного збільшення штатних працівників галузі, і як засвідчили попередні узагальнені дані, таке збільшення спостерігається здебільшого за рахунок керівної та обслуговуючої ланок.

Стан кадрового забезпечення галузі, за даними аналізу динаміки кількісних та якісних показників, вимагає вжиття заходів нормативно-правового та соціально-економічного характеру спрямованих на досягнення структурної збалансованості та оптимізації, як по галузі в цілому, так і за окремими її підсистемами.

Література:

1. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади: Навч. посіб. / За загред. Н.Р. Нижник, В.М. Олуйка. – Львів: Видавництво Національного ун-ту "Львівська політехніка", 2002. – 352 с.
2. Державні статистичні спостереження за фінансовою та статистичною звітністю 1996-2008 роки КВЕД 92.6. "Діяльність у сфері спорту": Табличний матеріал. – К.: Держкомстат України, 2009. – 21 с.
3. Кадрові процеси в державному управлінні України: стан і перспективи розвитку: Автореф. дис... доктора наук з держ. управління: 25.00.03 [Електронний ресурс] / В.М. Олуйко; Нац. акад. держ. упр. при Президентів України. – К., 2006. – 27 с. – укр.
4. Олуйко В. Завдання вищої школи в реалізації державної та регіональної кадрової політики: проблеми і перспективи // Зб. наук. пр. НАДУ / За заг. ред. В.І.Лугового, В.М.Князєва. – К.: Вид-во НАДУ, 2004. – Вип.2. – С. 551-559.
5. Олуйко В. Основні напрями кадрового забезпечення державних підприємств України // Вісн. держ. служби України. – 2003. – № 2. – С. 37-39.
6. Олуйко В.М. Кадрові процеси у сфері державної служби: можливості регулювання // Університетські наукові записки: Часоп. Хмельниц. ун-ту упр. та права. – 2005. – № 3 (15). – С. 346-351.
7. Форум: Вікіпедія вільна енциклопедія – 2010. – Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Професія> – Стаття "Професія".
8. Форум: Законодавство України – 2009. – Документ [3723-12](#), остання редакція від [22.05.2008](#) на підставі [v010p710-08](#), чинний – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3723-12>– Постанова Кабінету Міністрів України "Про державну службу".
9. Форум: Законодавство України. – Документ [1594-2006-п](#), редакція від [15.11.2006](#), чинний – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=1594-2006-%EF> – Кабінет Міністрів України; Постанова, Програма, Заходи від [15.11.2006](#) № [1594](#) "Про затвердження Державної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2007-2011 роки".
10. Форум: НАУ – 2009. – N 1148/2004, 28.09.2004, Указ, Доктрина, Президент України – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=469275 – Указ Президента України "Про національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту".
11. Форум: НАУ – 2009. – N 2264, 17.10.2002, Наказ, Довідник, Державний комітет України з питань фізичної культури і спорту – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=277112 – Державний комітет України з питань фізичної культури і спорту "Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників". Випуск 85 "Спортивна діяльність".
12. Форум: Законодавство України. – 2008. - Документ [3808-12](#), остання редакція від [08.06.2007](#) на підставі [1021-16](#), чинний – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3808-12>. – Верховна Рада України ЗУ "Про фізичну культуру і спорт".

Стаття надійшла до редакції 01.06.2010 р.

ТОВ "ДКС Центр"